

Pilsēta caur kameras aci

■ Ilze Knusle-Jankevica

Vērot, vai pa pilsētu nebrauc agresīvi autovadītāji, vai gājēji nešķērso ielu pie sarkanās gaismas, vai auto nav novietots neatļautā vietā, vai sabiedriskās vietās netiek lietoti alkoholiskie dzērieni, vai nepilngadīgie nesmēķē, vai netiek bojāta pilsētas infrastruktūra, vai iedzīvotāji ir drošībā, vai netiek pārkāpti pilsētas sabiedriskās kārtības noteikumi. Paziņot Dežūrdalī, ja kas aizdomīgs vai bīstams pamanīts. Tāda ir Ivara Feldmaņa darba diena – viņš ir viens no astoņiem Jelgavas Pašvaldības policijas Operatīvās vadības nodaļas Videonovērošanas centra darbiniekiem.

Pašvaldības operatīvās informācijas centrs darbojas divarpus mēnešus, un ideja par tā izveidi jau attaisnojusies – ar kameru palīdzību izdevies aizturēt personu, kas sadūra taksometra vadītāju, fiksēta alkohola tirdzniecība pēc pulksten 22, kā arī citas lietas, kas apdraud vai var apdraudēt iedzīvotāju drošību un sabiedrisko kārtību. «Cilvēku drošībai pastiprināti uzmanību tiek pievērsta vakara stundās un naktīs. Tad īpaši uzmanām, vai naktīs netiek tirgoti alkoholiskie dzērieni, uzmanību pievēršam arī aizdomīgām personām pilsētas ielās. Savukārt dienas laikā vairāk vērojam ielu krustojumus un gājēju pārejas – vai gājēji nešķērso ielu pie sarkanās gaismas, vai nav agresīvu braucēju, vai nav neatļautā vietā novietota automašīna,» stāsta I. Feldmanis.

Viens no centrālajiem objektiem, kas ticis rūpīgi uzmanīts, ir lielā pilsētas svētku egle Hercoga Jēkaba laukumā. Kādu laiku pēc egles uzstādīšanas pie tās dežūrējuši Pašvaldības policijas inspektori, bet vēlāk, lai taupītu cilvēkresursus, nolemts egles uzmanišanu uzticēt videonovērotājiem. Viņi fiksējuši gan to, ka pie egles lieto alkoholu, gan ka, cenšoties pie tās nofotografēties, cilvēki kāpj uz nožogojošajām barjerām un pašu svētku simbolu rausta aiz zariem, gan ka ar ledus gabaliem tiek apmētāti prožektoru, kas izgaismoja eglī. Tad ziņots Pašvaldības policijas inspektoriem, kuri devās uz notikuma vietu, ar pārkāpējiem veica pārrunas un izklidināja.

Videonovērošanas centra darbiniekiem jāzvērtē tas, ko viņi redz kamerās, un nepieciešamības gadījumā jāziņo Operatīvās vadības nodaļai, kas tālāk uz notikuma vietu nosūta Pašvaldības policijas ekipāžu. Ir arī gadījumi, kad kameras piefiksē pilsētas infrastruktūras vai mantas bojāšanu – tad tiek ziņots atbildīgajam dienestam, parasti pašvaldības aģentūrai «Pilsēt-saimniecība», lai bojājumus var operatīvi novērst. Pašvaldības policijas darbinieks I. Feldmanis stāsta, ka reiz kameras fiksējušas gadījumu, kad jaunieši, ar sniega pikām apmētājot luksoforu, nolauzuši tā aizsargjumiņus. Bijis arī gadījums, kad sniega traktors, attīrot ielas no sniega, aizķēris ugunsdzēsības hidrantu vai skolēni spārdījuši kājam autobusa pieturā nokritušo autobusu kustības sarakstu. Pašvaldības policijas Videonovērošanas

Jelgavas Pašvaldības policijas Videonovērošanas centrā strādā astoņi darbinieki, tostarp Ivars Feldmanis (no labās) un Raimonds Valters. Maiņas darba diena sākas pulksten astoņos no rīta un beidzas nākamās dienas astoņos rītā, bet tad gan trīs diennaktis ir brīvas.

Foto: Ivars Veiliņš un no Jelgavas Pašvaldības policijas arhīva

Automašīna, kas stāvēja četrus joslus krustojumā ar ieslēgtām avārijas gaismām, Videonovērošanas centra darbiniekiem lika domāt, ka nepieciešama palīdzība. Izrādījās, ka auto ir salūzis, tāpēc policisti palīdzēja to nostumt malā.

centra darbinieks norāda, ka «Pilsēt-saimniecībai» tiek ziņots arī, piemēram, par klaiņojošiem, bez uzraudzības atstātiem dzīvniekiem. Reiz kameras fiksējušas, ka naktī laikā pa Hercoga Jēkaba laukumu klaiņo lapsa, par ko nekavējoties ziņots atbildīgajiem dienestiem.

Bez ievēribas nepaliek arī dažādas aizdomīgas situācijas, tostarp personu konfliktēšana un dūru pielietošana. I. Feldmanis skaidro, ka viņi jau nav tikai novērotāji, bet gan policisti, tāpēc viņiem jāspēj izvērtēt redzētais, piemēram, vai parasta draugu dauzīšanās varētu izvērsties par nopietnu konfliktu – kautiņu, vandalismu. «Kādu vakaru kamerās pamanījām, ka jauniešu kompānija sāk uzvesties pārāk agresīvi, cits citu grūsta, tāpēc uz notikuma vietu tika nosūtīta policijas ekipāža. Izrādījās, ka jaunieši bija pamatīgā alkohola reibumā, viens no viņiem pat nepakļāvās policijas darbinieku prasībām un nodarīja bojājumus dienesta automašīnai,» stāsta Pašvaldības policijas Videonovērošanas centra darbinieks.

Lai gan darbs ir atbildīgs un nopietns, gadās arī pa kuriozām. «Vienreiz videokamerās tika ņemts, ka kāds vīrietis iepretim Jāņa Čakstes piemineklim pa gājēju pāreju šķērso Akadēmijas ielu. Viņam garām pāiet vairāki cilvēki, kad pēkšņi viņš ielas vidū apstājās, atskatās, kaut ko it kā paceļ no zemes, tad nosēžas

špagatā, pieceļas un pāriet pāri ielai,» redzēto atstāsta I. Feldmanis, piebilstot, ka viņi ar kolēģi ierakstu noskatījušies vairākas reizes, bet tā arī nav sapratuši, kas īsti notika un kāpēc vīrietis tā rīkojās. Pozitīvas emocijas izraisījis kāds skats, kad trīs skolnieces, stāvēt pie kioska un pētīt skatlogā izlikto žurnālu vākus, sākušas dejot vienādā solī.

Tomēr ne vienmēr ir tā, ka videonovērotāji par pamanīto ziņo Dežūrdalī. Gadās arī, ka ar Videonovērošanas centru sazinās policijas ekipāža un prasa, kādas ir cilvēka pazīmes, kurš konkrētā laikā atradies noteiktā vietā. Tad filma tiek atpakaļ, un, ja cilvēks vai notikums piefiksēts, var noteikt cilvēka pazīmes un apstākļus. Līdzīgi bijis arī ar sadurto taksistu – ekipāža paziņojusi par notikumu, un vainīgais bēgšams «ieskrējis» videokamerā un ticis atpazīts. Izrādījās, ka šī persona policijas redzeslokā bija nonākusi jau agrāk, līdz ar to viņu bija daudz vieglāk atrast un aizturēt.

Jāpiebilst, ka Videonovērošanas centram signāli pienāk no visām 19 Jelgavā izvietotajām videonovērošanas kamerām, bet plānots pievienot arī pašvaldības iestāžu un uzņēmumu ārējās novērošanas kameras. Ierakstītā informācija tiek uzglabāta datu glabāšanas serverī noteiktu laiku, tomēr, ja fiksēts kāds noziedzīgs nodarījums, datus uzglabā ilgāk.

Videonovērošanas kamerās fiksētie pārkāpumi (01.12.2010. – 31.01.2011.)

Alkohola lietošana vai atrašanās reibumā sabiedriskā vietā	40
Alkohola tirgošana pēc pulksten 22	3
Nepareizi novietota automašīna	35
Nav izkārtas valsts karogs	3
Nedarbojas luksofors	1
Agresīva auto vadīšana	3
Nepilngadīgas personas smēķē	1
Ceļu satiksmes negadījums	3
Automašīna novietota invalīdu stāvvietā	3
Konflikts vai kautiņš	5
Uzmākšanās garāmgājējiem	2
Pilsētas svētku egles postīšana	4
Atkritumu izmešana pa ēkas logu	1
Drošības pasākumu neievērošana, tirot sniegu un lāstekas	2
Citi	46
Kopā	152

Avots: Jelgavas Pašvaldības policija

Nepacietīgākie ielas šķērso ne vien pie sarkanās gaismas, bet pat neatļautās vietās – četrus joslus iela ar aizsargbarjerām noteikti tāda ir.

Jau kādu laiku – no 2008. gada maija – Latvijā alkohola lietošana publiskā vietā ir pārkāpums. Tas nozīmē, ka uz ielas nedrīkst lietot alkoholu, ne staigāt ar atvērtu redzamu pudeli, ne arī atrasties sabiedriskā vietā tādā reibumā stāvoklī, kas aizskar cilvēka cieņu. Lai gan par šo pārkāpumu var uzlikt sodu līdz simts latiem, kameras Jelgavā tamlīdzīgus skatus fiksē regulāri – tiesa, vairāk vakaros un nedēļas nogalēs.

Viens no pirmajiem pārkāpumiem, ko fiksēja kameras, ir alkohola tirgošana pēc pulksten 22. Lai gan policija neatklāja, kurā veikalā tieši fiksēts šis pārkāpums, interesanti, ka diennakts veikalā Raiņa – Filozofu – Sarmas – Tērvetes ielas krustojumā nesin tika «aizpakoti» logi.

To, ka gājēji šķērso ielu pie sarkanās gaismas, kameras fiksē diezgan bieži. Iespējams, vakara stundās, kad satiksme nav tik intensīva, gājējiem šķiet, ka pārejot ielai pie sarkanā signāla, tas satiksmi un viņus pašus tik ļoti neapdraud, tomēr tā nav – tumšā redzamība ir sliktāka, tāpēc autovadītājs gājēju var nepamanīt, turklāt tas tik un tā ir pārkāpums. Par to var piemērot administratīvo sodu no pieciem līdz 20 latiem.

